

RP

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

DISPOZIȚIE

Nr. 506-ddin 11 iunie 2014

Cu privire la măsurile complexe
 de minimalizare a impactului
 temperaturilor caniculare asupra
 sănătății populației din municipiul Chișinău

În scopul evitării sau minimalizării impactului negativ al temperaturilor caniculare asupra sănătății populației în perioada de vară a anului 2014, în temeiul art. 29 alin. (2), art. 32 alin.(1) din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”, primarul general al municipiului Chișinău DISPUNE:

1. Se aprobă Planul operativ privind acțiunile de intervenție în perioada estivală a anului 2014, în scopul minimalizării impactului negativ al temperaturilor înalte asupra sănătății populației (anexă).

2. Direcția sănătății va organiza asistența medicală pentru populația afectată în timpul caniculei în condițiile posturilor de triaj, desfășurate suplimentar (la etajul I) în cadrul subdiviziunilor instituțiilor medico-sanitare publice municipale, conform orarului de lucru aprobat.

3. Direcția municipală sanitar-veterinară și pentru siguranța produselor de origine animală, în comun cu Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău, va asigura monitorizarea permanentă a situației vizând plasarea în exclusivitate a produselor alimentare salubre pe piețele de consum, în conformitate cu actele normative în vigoare referitoare la domeniul alimentar.

4. Direcția generală comerț, alimentație publică și prestări servicii va monitoriza situația privind dislocarea rețelei unităților de comerț, care pun la dispoziția consumatorilor băuturi răcoritoare, cvas și înghețată.

5. Societatea pe Acțiuni „APĂ-CANAL Chișinău” va organiza amplasarea cisternelor cu apă potabilă în parcurile publice din municipiul Chișinău pe toată perioada estivală.

6. Direcția generală educație, tineret și sport și Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului vor asigura monitorizarea situației vizând respectarea regimului de activitate în perioada caniculară în instituțiile subordonate și taberele de odihnă pentru copii.

7. Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi”:

7.1. Va intensifica controlul privind activitatea echipelor de salvamari în vederea supravegherii stricte a respectării de către populație a regulilor de comportament în locurile permise pentru scăldat.

7.2. Va asigura punctele medicale existente din subordine cu lucrători medicali, necesarul de medicamente pentru acordarea asistenței medicale de urgență, apă potabilă (cu rezervă de 20 litri zilnic) pentru personal și populație.

8. Preturile de sector și primăriile localităților din componența municipiului Chișinău:

8.1. Vor asigura desfășurarea punctelor de distribuire a apei potabile în holurile preturilor și primăriilor.

8.2. Vor asigura posturile de triaj, desfășurate suplimentar în cadrul subdiviziunilor instituțiilor medico-sanitare publice municipale cu pahare de unică folosință și apă potabilă, în volumul zilnic necesar.

8.3. Vor întreprinde măsurile necesare întru pregătirea rețelei comerciale municipale pentru asigurarea cetățenilor cu băuturi răcoritoare pe întreaga perioadă caniculară.

8.4. Vor elibera suplimentar, pe durata perioadei estivale, autorizații pentru comercializarea la tarabă a băuturilor răcoritoare, cvasului și înghețatei pe străzile cu flux sporit de pietoni și în locurile de agrement și odihnă.

9. Rețeaua de farmacii din municipiul Chișinău: „Farmacia Familiei”, „Orient”, „Felicia”, „Hippocrates” vor amplasa în holuri puncte de asigurare a populației cu apă potabilă, servicii de acordare a primului ajutor medical etc.

10. Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău va asigura securitatea locurilor de agrement și odihnă (păduri, parcuri etc.), cu sensibilizarea activă a populației și aplicarea măsurilor de prevenție a cazurilor de incendiu în perioada caniculară.

11. Direcțiile din cadrul Primăriei și ale Consiliului municipal Chișinău vor asigura angajații cu apă potabilă în volumul zilnic necesar și pahare de unică folosință pe toată perioada estivală.

12. Controlul executării prevederilor prezentei dispoziții mi-l asum.

PRIMAR GENERAL
Dorin Chirtoacă

Anexă

la dispoziția primarului general
nr. 506-d din 11.06. 2014

**Planul operativ
privind acțiunile de intervenție în perioada estivală a anului 2014,
în scopul minimalizării impactului negativ al
temperaturilor înalte asupra sănătății populației**

Nr. crt.	Măsuri	Termenul de executare	Executorul	Controlul executării
I. Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chişinău				
1.	Supravegherea calității produselor alimentare, cu recoltarea probelor pentru investigații de laborator la indicatorii sanitaro-chimici și microbiologici	permanent	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chişinău	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chişinău
2.	Evaluarea condițiilor sanitaro-epidemiologice în obiectivele amplasate în zonele de odihnă ale mun. Chişinău	săptămânal	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chişinău	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chişinău
3.	Evaluarea condițiilor sanitaro-epidemiologice în taberele de odihnă și de întremare a sănătății copiilor, amplasate în zona Parcului Nistrean al or. Vadul lui Vodă	săptămânal	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chişinău, Direcția generală educație, tineret și sport	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chişinău
4.	Supravegherea stării sanitare a bazinelor acvatice, plajelor și instalațiilor amplasate în teritoriul	lunar	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chişinău	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chişinău
5.	Supravegherea calității apei potabile din surse centralizate	lunar	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chişinău	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chişinău
6.	Colectarea probelor de apă pentru investigații la holeră, conform prevederilor actelor normative ale Ministerului Sănătății	săptămânal	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chişinău	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chişinău

7.	Monitorizarea condițiilor de educație și instruire a copiilor în instituțiile de învățământ preșcolar	săptămânal	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău, Direcția generală educație, tineret și sport	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chișinău
8.	Instruirea igienică și informarea în masă a populației privind: Profilaxia hipertermiei și deshidratării organismului uman; profilaxia bolilor diareice acute; promovarea modului de viață sănătos	iunie – august	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chișinău
9.	Organizarea, în comun cu Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” și administrația Parcului Nistrean din or. Vadul lui Vodă, a lucrărilor de dezinfecție contra dipterele hematofage în teritoriul zonei de odihnă din Parcul Nistrean și or. Vatra	iunie-septembrie	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău, Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi”, administrația Parcului Nistrean din or. Vadul lui Vodă, Primăria or. Vatra	Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi”, administrația Parcului Nistrean, Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chișinău, Primăria or. Vadul lui Vodă, Primăria or. Vatra
10.	Dezinfecția, dezinfecția și deratizarea încăperilor în zonele de odihnă „Vadul lui Vodă” și „Vatra”	la deschiderea obiectivelor și ulterior periodic	Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău	Medicul-șef sanitar de stat al mun. Chișinău
II. Piețele agro-alimentare și obiectivele alimentare, amplasate în piețele din municipiul Chișinău				
11.	Asigurarea funcționării havuzurilor în perioada de caniculă	perioada caldă a anului	Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
12.	Asigurarea funcționării cabinetelor medicale (staționare și provizorii) pentru acordarea de asistență medicală	permanent	Administrațiile piețelor agro-alimentare și	Administratorul pieței

	populației			obiectivelor alimentare, Direcția sănătății	Administratorul pieței
13.	Asigurarea parametrilor climaterici optimi în halele și obiectivele din piețe	permanent		Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
14.	Interzicerea comercializării produselor alimentare excesiv perisabile (produse lactate, carne, mezeluri, pește, ouă, conserve etc. - în lipsa unităților frigorifice) și a băuturilor alcoolice la pahar	permanent		Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
15.	Intensificarea controlului referitor la neadmiterea comercializării produselor interzise în teritoriul propriu-zis și cel adiacent piețelor	iunie-septembrie		Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
16.	Asigurarea funcționării posturilor locale de radio în teritoriul piețelor pentru informarea zilnică a populației despre măsurile de precauție în perioada caniculară	permanent		Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
17.	Intensificarea măsurilor de salubritate a teritoriului, cu igienizarea pe parcursul zilei a teritoriului și obiectivelor pieței, evacuarea cu regularitate a deșeurilor solide, efectuarea măsurilor de plombare a găurilor de rozătoare, dezinsecție și dezinfecție	iunie-septembrie		Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
18.	Asigurarea pieței cu substanțe degresante și dezinfectante în cantități suficiente	permanent		Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
19.	Instalarea copertinelor și umbrelor, în măsura posibilităților, în locurile de comerț	iunie-septembrie		Administrațiile piețelor agro-alimentare și obiectivelor alimentare	Administratorul pieței
III. Serviciul Asistentă Medicală Primară și Specializat de Ambulator					
20.	Asigurarea medicilor de familie și a asistenților medicali cu trusa de prim ajutor întru prevenirea	în perioada lunilor de		Conducătorii IMSP municipale și private	Direcția sănătății

	dehidratării, hipertermiei și a complicațiilor maladiilor cronice etc.	caniculă		
21.	Aplicarea măsurilor de prevenire a riscurilor pentru sănătatea persoanelor vulnerabile, cu asigurarea zilnică a tratamentului, îngrijirii medicale, supravegherea acestora	permanent	Conducătorii IMSP municipale și private	Direcția sănătății
22.	Monitorizarea sistematică a stării sănătății persoanelor din grupele de risc: vârstnicii, copiii cu vârsta de până la un an, gravidele, bolnavii cronici și cei cu dizabilități	în perioada lunilor de caniculă	Conducătorii IMSP municipale și private	Direcția sănătății
23.	Asigurarea funcționării sistemelor sanitaro-tehnice și de condiționare a aerului, respectarea strictă a regimului sanitaro-epidemiologic și antiepidemic	permanent	Conducătorii IMSP municipale și private	Direcția sănătății, Centrul de Sănătate Publică din mun. Chișinău
24.	Asigurarea lucrătorilor medicali cu rezerve de apă potabilă de calitate (minimum 2,0 litri pe zi pentru fiecare persoană)	în perioada lunilor de caniculă	Conducătorii IMSP municipale și private	Direcția sănătății
IV. Serviciul Spitalicesc				
25.	Asigurarea funcționării sistemelor sanitaro-tehnice și de condiționare a aerului în încăperile și saloanele spitalelor, respectarea regimului sanitaro-epidemiologic și antiepidemic	permanent	Conducătorii IMSP spitalele clinice municipale	Direcția sănătății, Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău
26.	Limitarea temporară a spitalizării pacienților pentru intervenții chirurgicale programate	în perioada caniculară	Conducătorii IMSP spitalele clinice municipale	Direcția sănătății
27.	Familiarizarea pacienților, vizitatorilor privind comportamentul în perioada de caniculă, în special a gravidelor, nou-născuților, pacienților cu maladii cronice, stări post-chirurgicale	în perioada lunilor de caniculă	Conducătorii IMSP spitalele clinice municipale	Direcția sănătății
28.	Asigurarea funcționării frigidereleor, a sistemelor de electricitate etc.	permanent	Conducătorii IMSP spitalele clinice municipale	Direcția sănătății

29.	Asigurarea lucrătorilor medicali și a pacienților cu rezervele de apă potabilă de calitate (minimum 2,0 litri pe zi pentru fiecare persoană)	în perioada caniculară	Conducătorii IMSP spitalele clinice municipale	Direcția sănătății
V. Direcția municipală sanitar-veterinară și pentru siguranța produselor de origine animală (DMSV și SPOA)				
30.	Plasarea pe piața de consum doar a produselor alimentare salubre, care corespund reglementărilor stabilite pentru domeniul alimentar	permanent	Producătorii, furnizorii, agenții economici din sfera comerțului	DMSV și SPOA, Poliția municipală
31.	Asigurarea condițiilor corespunzătoare în timpul transportării, depozitării și comercializării produselor alimentare, în special a celor ușor perisabile	permanent	Producătorii, furnizorii, agenții economici din sfera comerțului	DMSV și SPOA, Poliția municipală
32.	Prelevarea lavajelor (spălăturilor) din interiorul halelor de comercializare a produselor de origine animală	conform cerințelor regulamentului	DMSV și SPOA	DMSV și SPOA, Administrația publică locală
33.	Recepția informației de la consumatorii privind anumite nereguli în rețeaua de comerț și de alimentație publică, anchetarea operativă a semnalelor și înlăturarea în caz de depistare a neajunsurilor, cu sancționarea, conform legislației în vigoare, a persoanelor care se fac vinovate	periodic	DMSV și SPOA, Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău, Administrația publică locală, Organizațiile de protecție a consumatorilor, Organele de poliție	DMSV și SPOA, SSVS, Poliția municipală, Administrația publică locală
34.	Organizarea funcționării grupilor biotermice „Bekker” în localitățile administrate	permanent	Administrația publică locală	Administrația publică locală
35.	Asigurarea și aprovizionarea în localitățile administrate a surselor de apă potabilă, destinate pentru adăparea animalelor	permanent	Administrația publică locală, Deținătorii de animale	Administrația publică locală
36.	Minimalizarea expunerii animalelor la temperaturi atmosferice înalte prin folosirea adăposturilor, pădurilor și altor locuri umbrite	în perioada caniculară	Deținătorii de animale	Administrația publică locală, deținătorii de animale

37.	Realizarea acțiunilor obligatorii de profilaxie sanitară veterinară specifică, luând în considerație condițiile climatice nefavorabile	în conformitate cu instrucțiunile în vigoare	DMSV și SPOA	DMSV și SPOA
38.	Asigurarea colectării cadavrelor de animale, cu respectarea cerințelor în vigoare și expedierea lor la gropile biotermice „Bekker”	permanent	Administrația publică locală, Deținătorii de animale	Regia „Autosalubritate”, Administrația publică locală
39.	Asigurarea evacuării dejecțiilor de la animale în locurile special rezervate, pentru evitarea poluării localităților	permanent	Deținătorii de animale	DMSV și SPOA, Administrația publică locală
40.	Sacrificarea animalelor doar în locuri autorizate, cu respectarea cerințelor sanitar-veterinare în vigoare		Administrația publică locală, Deținătorii de animale	Administrația publică locală, Poliția municipală, DMSV și SPOA
41.	Asigurarea angajaților Direcției cu rezerve de apă potabilă de calitate (minimum 2,0 litri pe zi pentru fiecare persoană)	în perioada lunilor de caniculă	DMSV și SPOA,	DMSV și SPOA
VI. Direcția generală educație, tineret și sport				
42.	Completarea truselor medicale pentru acordarea primului ajutor medical în instituțiile de învățământ preșcolar și cele de odihnă pentru copii	permanent	DETS din sectoare, Primăriile locale, Conducătorii taberelor de odihnă	Direcția generală educație, tineret și sport
43.	Interzicerea desfășurării diverselor activități între orele 10-00 – 18-00 sub cerul liber în instituțiile de învățământ preșcolar și taberele de odihnă	pe parcursul perioadei caniculare	DGETS mun. Chișinău, DETS din sectoare, primăriile locale, Conducătorii taberelor de odihnă	Direcția generală educație, tineret și sport

44.	Organizarea regimului cu apă potabilă în instituțiile de învățământ preșcolar și taberele de odihnă pentru copii	pe parcursul perioadei caniculare	DGETS mun. Chișinău, DETS din sectoare, Primăriile locale, Conducătorii taberelor de odihnă	Direcția generală educație, tineret și sport
45.	Verificarea zilnică a stării de sănătate a copiilor și angajaților	pe parcursul perioadei caniculare	DGETS mun. Chișinău, DETS din sectoare, Primăriile locale, Conducătorii taberelor de odihnă	Direcția generală educație, tineret și sport
46.	Asigurarea angajaților Direcției cu rezerve de apă potabilă de calitate (minimum 2,0 litri pe zi pentru fiecare persoană)	în perioada caniculară	DGETS mun. Chișinău, DETS din sectoare	DGETS mun. Chișinău
VII. Preturile de sector și Primăriile locale				
47.	Întocmirea și actualizarea la nivelul localităților a evidenței persoanelor cu dizabilități și a căror stare de sănătate poate fi influențată negativ de caniculă	în perioada caniculară	Preturile de sector, Primăriile locale	pretorii, primarii
48.	Asigurarea unor surse alternative de apă în situația reducerii substanțiale a debitului din fântâni sau apeduct, ca urmare a poluării sau avarierii acestora	permanent	Preturile de sector, Primăriile locale	pretorii, primarii
49.	Asigurarea de surse alternative de electricitate pentru funcționarea în condiții optime a activității unităților medicale, în special a celor de urgență	în perioada caniculară	Preturile de sector, Primăriile locale	pretorii, primarii
50.	Identificarea și ameliorarea condițiilor în instituțiile de cazare colectivă (grădinițe pentru copii, tabere de odihnă, pensiuni, cămine, aziluri etc.) cu condiții de microclimat deficiente	în perioada caniculară	Preturile de sector, Primăriile locale	pretorii, primarii
51.	Asigurarea colaboratorilor cu rezerve de apă potabilă de calitate (minimum 2,0 litri pe zi pentru fiecare	în perioada lunilor de	Preturile de sector, Primăriile locale	pretorii, primarii

persoană)		caniculă în perioada caniculară	Preturile de sector, Primăriile locale	pretorii, primarii
52.	Interzicerea scăldatului în orice bazin acvatic cu apa stătătoare și afișarea inscripțiilor respective în apropierea acestor surse			
	VIII. Planul special cu privire la măsurile de prevenire și apărare împotriva incendiilor în perioada caniculară			
53.	Crearea, în comun cu organele administrației publice locale, a grupurilor mobile, cu antrenarea poliției, membrilor gărzilor populare întru patrularea locurilor de agrement și odihnă (păduri, plaje, parcuri), informarea cetățenilor despre pericolul de incendiu în perioada caniculară, explicarea pericolului utilizării focului deschis și a fumatului, ce pot provoca incendii	în perioada estivală	Detașamentele (DSP), Secțiile situații excepționale (SSE)	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
54.	Organizarea și amenajarea în comun cu organele administrației publice locale, în zonele de agrement și odihnă, a locurilor speciale pentru grătare, cu instalarea avizelor și inscripțiilor de avertizare în cazul utilizării imprudente a focului deschis la intrarea în spațiile forestiere și zonele de odihnă	în termen până la 14 iunie 2014	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
55.	Instruirea cetățenilor despre depozitarea regulamentară a furajelor uscate, cu respectarea distanței necesare de la construcțiile cu combustibil, în conformitate cu normele antiincendiare, neadmiterea cazurilor de incendiere a miriștii și paielor după recoltare, cu documentarea ulterioară a faptelor menționate și atragerea persoanelor culpabile la răspundere, în conformitate cu legislația în vigoare	permanent	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
56.	Asigurarea, în comun cu direcțiile educație, tineret și sport, a instructajului pentru corpul didactic și copiii	permanent	Direcția situații excepționale, SSE	Direcția situații excepționale a

	din tabelele de odihnă privind respectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor și regulilor de comportare pe apă			municipiului Chișinău
57.	Organizarea echipelor de „Tineri pompieri” în cadrul taberelor de odihnă a copiilor, cu desfășurarea competițiilor la sportul aplicativ al pompierilor și salvatorilor și a concursului de desen cu tematica „Prevenirea și stingerea incendiilor în viziunea copiilor”	permanent	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
58.	Întreprinderea, în comun cu organele administrației publice locale, a măsurilor privind lichidarea gunoiștilor neautorizate, cosirea ierbii uscate, cu transportarea acestor deșeuri în locuri speciale, în vederea evitării aprinderii acestora de la diferite surse de foc	permanent	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
59.	Organizarea, în comun cu organele administrației publice locale, a instalării podețelor la bazinele acvatice, în scopul alimentării autocisternelor cu apă în caz de incendiu	în termen până la 10 iunie 2014	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
60.	Înaintarea demersurilor către administrația publică locală privind asigurarea rezervei de carburanți și lubrifianți pentru lichidarea eventualelor incendii și situațiilor excepționale	în termen până la 10 iunie 2014	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
61.	Dotarea autospecialelor de intervenție la incendii cu mijloace suplimentare ce vor contribui la lichidarea mai eficientă a incendiilor în locurile greu accesibile și pe masive forestiere	în termen până la 14 iunie 2014	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
62.	În comun cu organele administrației publice locale, întreprinderea măsurilor pentru cosirea ierbii uscate de-	permanent	DSP, SSE	Direcția situații excepționale a

	a lungul traseelor, în vederea evitării aprinderii acesteia de la surse de foc		DSP, SSE	municipiului Chișinău
63.	Prin intermediul mass-media (presă, radio, TV), a informa populația despre măsurile de apărare împotriva incendiilor, cazurile de incendii și consecințele lor în perioada caniculară	permanent		Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău
64.	Asigurarea colaboratorilor serviciului cu rezervele de apă potabilă de calitate (minimum 2,0 litri pe zi pentru fiecare persoană)	în perioada lunilor de caniculă	DSE	Direcția situații excepționale

IX. Recomandări medico-sanitare pentru perioada caniculară

1. Date generale

În ultimele decenii, ca urmare a arderii cantităților crescînde de combustibil fosil, în aerul atmosferic se elimină tot mai mari cantități de gaze cu efect de seră: bioxid de carbon, oxizi de azot etc. Acești compuși, determinați de activitatea antropogenă, ecologic nesustenută, se manifestă mai vădit prin intensificarea fenomenelor meteorologice extreme. Mai frecvente se întîlnesc:

- valurile de căldură;
- seceta îndelungată;
- ploile abundente și inundațiile;
- furtunile puternice, uraganele etc.

În condițiile Europei Centrale, unde este situată și Republica Moldova, un impact mai evident asupra sănătății îl au **valurile de căldură sau canicula**.

Canicula sau valul de căldură sunt perioadele îndelungate cu vreme excesiv de caldă, cu depășirea temperaturii maxime normale a regiunii date cinci zile consecutive cu 5-10°C. Acestea se manifestă în perioada caldă a anului. În Republica Moldova, ca și în alte regiuni, în ultimele decenii periodicitatea și intensitatea valurilor de căldură au devenit mai

exprimate și au o durată mai extinsă, maximele de temperatură au devenit mai înalte, instalându-se valuri de căldură cu maxime de peste 30°C, acestea menținându-se 10-20 de zile.

Există 4 coduri de culori pentru atenționările și avertizările meteorologice:

- **ROȘU:** Sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase de intensitate foarte mare (vânt, ploi abundente, descărcări electrice, grindină, caniculă cu temperaturi peste 40°C);
- **PORTOCALIU:** Sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase de intensitate mare (vânt, ploi abundente, descărcări electrice, grindină, caniculă cu temperaturi între 38-40 °C);
- **GALBEN:** Sunt prognozate fenomene meteorologice cu pericol redus (averse, descărcări electrice, intensificări ale vântului, caniculă cu temperaturi între 35-38 °C);
- **VERDE:** Nu sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase.

2. Impactul caniculei

Impactul valurilor de căldură asupra calității vieții omului poartă un caracter *general* (activizarea sau stoparea proceselor naturale), *economic* (afectarea recoltei, epuizarea resurselor de apă etc.), *epidemiologic* (activizarea procesului epidemic al infecțiilor și parazitozelor intestinale), *sanitaro-igienic* (schimbarea parametrilor microclimatului, modificarea caracterului nutriției unor grupuri de populație prin afectarea recoltelor și rezervelor de alimente, înrăutățirea calității și reducerea rezervelor de apă potabilă, imposibilitatea de a menține parametrii optimi ai microclimatului în locuință, la locul de muncă, instruire, educare, odihnă etc.) și *asupra sănătății*.

3. Efectele caniculei asupra sănătății populației

Canicula poate afecta grav starea sănătății, constituind adesea factori agresivi care dereglează întregul echilibru al organismului, declanșând la multe persoane stări de stres, astenie, migrene, moleșală, insomnii, surmenaj fizic și intelectual, leșin, deshidratare, oboseală generală, arsuri, erupții și incidență sporită a infecțiilor intestinale, incidență sporită a unor boli necontagioase (a sistemului cardiovascular, a sistemului nervos central, inclusiv a dereglărilor mintale, a bolilor pielii etc.).

Efectele radiației solare directe asupra sănătății sunt:

- Apar adesea arsuri locale la nivelul pielii, mai întâi pe umeri și, nas, urmate de febră, ameteți, frisoane, dureri de cap, băți frecvente de inimă, greață, vomă și, în cazuri grave - pierderea cunoștinței. Apariția arsurilor care se manifestă prin înroșirea pielii conduce la scăderea nivelului de protecție al organismului la diferiți agenți patogeni, sporește riscul infectării cu virusi, bacterii etc. Cei mai sensibili la razele solare sunt copiii până la vârsta de 15 ani, persoanele de vârstă înaintată,

precum și persoanele care suferă de maladii cardiovasculare, în special cei cu hipertensiune. Bebelușii pînă la un an categoric nu trebuie să fie supuși razelor solare.

Din cauza valorilor înalte ale temperaturii aerului exterior, se produce o creștere excesivă a transpirației, care are rol de echilibrant termic și împiedică astfel supraîncălzirea corpului. În afară de apă, organismul mai pierde și săruri minerale și vitamine (mai ales pe cele solubile), antrenînd astfel multe consecințe negative ale proceselor fiziologice. În acest caz, poate apărea astenia fizică, perturbări ale proceselor metabolice sau o intensificare a simptomatologiei în cazul unor boli cronice (hipertensiune arterială, boli cardiovasculare etc.) cu o mare probabilitate de majorare a numărului de cazuri de insult, infarct miocardic etc.

De asemenea, canicula poate genera crampe, șoc hipertermic, stări de epuizare. Crampele de căldură apar la nivelul abdomenului, brațelor, membrelor inferioare, mai ales în caz de transpirație abundentă. Dacă aceste crampe durează mai mult de o ora, este necesară consultarea medicului. Epuizarea provocată de caniculă apare după câteva zile și se manifestă prin somnolență, senzație de slăbiciune și oboseală, somn agitat sau insomnie.

Impactul valurilor de căldură asupra sănătății poate fi redus semnificativ doar în cazul mobilizării eforturilor

întregii comunități în ceea ce privește întreprinderea unui complex de măsuri relevante. Acestea vor include:

- măsuri de mobilizare a societății (declararea stării de alertă în legătură cu instalarea valului de căldură sau altă modalitate);
- măsuri de reducere a acțiunii directe a factorilor și agenților meteorologici (temperaturii și umidității înalte ale aerului, insolajului de lungă durată etc.);
- măsuri orientate spre adaptarea societății, cu accent deosebit pe condițiile de habitat (inclusiv accesul tuturor grupurilor de populație la alimente inofensive și apă potabilă de calitate garantată), condițiile la locul de muncă, educare și instruire etc.;
- măsuri orientate spre protejarea și adaptarea organismului uman, oferind prioritate grupurilor vulnerabile de populație.

4. Recomandări pentru conducătorii întreprinderilor industriale și agricole

Pentru a proteja sănătatea muncitorilor în perioadele caniculare în încăperile de producție, conducătorii întreprinderilor industriale și agricole vor respecta următoarele prevederi ale legislației în vigoare:

· Asigurarea spațiilor fixe sau mobile cu microclimat corespunzător, unde salariații vor beneficia de pauze pentru refacerea capacității de termoreglare a organismului, a căror durată și frecvență se stabilește în funcție de intensitatea efortului și de valorile componentelor microclimatului.

· La temperatura aerului de:

- 30 °C, asigurarea angajaților (indiferent de forma de proprietate) cu apă potabilă în volum de minimum de 1,5 litri și

stabilirea unei pauze de minimum 2 ore în orele cu temperaturi maxime;

- pînă la 35 °C, asigurarea angajaților (indiferent de forma de proprietate) cu apă potabilă carbogazoasă salină sau minerală în volum minimum de 2,0 litri persoană/ schimb și stabilirea unei pauze de minimum 4 ore în orele cu temperaturi maxime;
- după 35 °C, asigurarea angajaților (indiferent de forma de proprietate) cu apă potabilă carbogazoasă salină sau minerală în volum minim de 2,5 litri persoană/ schimb și stabilirea unei pauze de minimum 6 ore în orele de maximă temperatură;
- în cazul în care temperatura mediului înconjurător sau în încăperile de producție atinge 40 °C - de interzis orice activitate, cu excepția serviciilor operative și de urgență, cărora li se vor crea condiții speciale de activitate (climatizoare, ventilatoare, rotația personalului, reducerea zilei de muncă), prevederile aplicîndu-se în ordine inversă;
- limitarea lucrărilor agricole în câmp, la șantierele de construcții în orele cu temperaturi maxime și, de asemenea, asigurarea muncitorilor în mod gratuit cu apă potabilă carbogazoasă salină sau minerală.

5. Recomandări generale privind comportamentul populației

- De a evita pe cât este posibil expunerea prelungită la soare între orele 11.00 – 18.00.
- De a purta pălării de soare, haine cu mîneacă lungă, din fibre naturale, de culori deschise.
- De a preveni pierderile de apă și substanțe minerale prin consumarea a cel puțin 2 litri de lichide pe zi, sucuri naturale, apă minerală, care nu vor fi consumate prea reci. Se mai recomandă de a consuma ceai, de temperatura camerei, din mușețel, sunătoare, urzici care înlătură senzația de sete.
- În afară de lichidele propriu-zise, se recomandă de a consuma cât mai multe fructe și legume proaspete (mai ales crude), ca fiind o sursă importantă de vitamine și substanțe minerale importante organismului în timpul caniculei, de asemenea, dispăre senzația de sete continuă, datorită efectului treptat de eliberare a apei din produsele vegetale.
- Alimentația trebuie să fie variată, este de preferință de a consuma alimente ușoare și proaspete, cu valoare calorică mică, evitînd pe cît posibil alimentele bogate în grăsimi.
- De evitat consumul băuturilor alcoolice, a cafelei și a băuturilor foarte reci.
- De evitat eforturile fizice susținute în perioada zilei, cînd temperatura atinge valorile maxime.
- De a face dușuri frecvente cu apă la temperatură moderată.

În locuințe:

- De reglat aparatul pentru aerul condiționat, astfel încît temperatura să fie cu 5 °C mai mică decît temperatura din

exterior.

- Ventilatoarele nu trebuie folosite în cazul în care temperatura aerului depășește 32 °C.
- Pentru a limita efectele caniculei, ferestrele expuse la soare trebuie închise, iar jaluzelele sau draperiile trase.
- Ferestrele vor rămâne închise, în timp ce temperatura aerului exterior este mai înaltă decât cea din locuință, și vor fi deschise seara târziu, noaptea și dimineața.
- De asemenea, pentru a reduce temperatura din casă este bine ca lumina artificială să fie menținută la intensitate scăzută și aparatele electrocasnice să fie utilizate pentru perioade mai scurte.

Pentru copii și familiile acestora

- De a da copilului să consume cât mai des lichide proaspete, chiar dacă acesta nu le cere.
- Niciodată copilul nu trebuie lăsat fără supraveghere, chiar pentru perioade scurte de timp, în mașini sau în încăperi prost ventilate.
- De a avea permanent rezerve de apă în cantități suficiente, în cazul deplasărilor.
- De a evita plimbările copilului cu vârste de pînă la un an în perioada caniculară.
- Nu se recomandă scăldatul în apă rece.
- Îmbrăcămintea copilului trebuie să fie din fibre naturale, de culoare deschisă.
- În instituțiile pentru copii, activitățile se vor organiza în pavilioane, evitînd acțiunea directă a radiației solare.
- Alimentarea copiilor va include legume, fructe, sucuri naturale și decocturi din plante.

SECRETAR AL CONSILIULUI

· Valeriu Didencu